

Motion till riksdagen 2006/07:C236

av Kerstin Engle (s)

Översyn av utsökningsbalkens regler om avhysningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behov av översyn av utsökningsbalken.

Motivering

Samhället gör i många fall betydande ingrepp i den enskilda individens liv. I de flesta fall är myndigheternas ingrepp tydligt reglerade. Det framgår vilken myndighet som ansvarar för vad, från vilken dag ränta ska utgå etc.

Ett av de största ingrepp samhället kan göra, är att ta ifrån en individ/familj sin rätt att förfoga över sin bostad. En människa som berövas sin bostad förlorar ofta sitt viktigaste sociala förfäste. För den som mister den egna bostaden väntar ett liv i utsatthet och misär. Han eller hon blir hemlös. Det är därför svårt att tänka sig något mer integritetskränkande ingrepp i den enskildes liv än en avhysning. Därför borde de regler som styr förfarandet när samhället tvångsvis verkställer en förpliktelse att avflytta från sin bostad noga precisera dels den berördes rättigheter och dels de inblandade myndigheternas olika ansvar för verkställigheten. Så är det inte i dag.

Det står alldeles klart att detta är en samhällelig åtgärd gentemot människor som ofta är i en mycket dålig psykisk kondition.

Dagens regler återfinns i 16 kap. 1–9 § utsökningsbalken. Regleringen är i grunden densamma som vid balkens tillkomst år 1981. De regler som finns avser endast kronofogdemyndigheternas hantering av avhysningsärendet hos myndigheten. Andra aktörers ansvar – främst de sociala myndigheterna – regleras inte där. Dagens reglering ger ofta upphov till besvärliga tolkningar och gränsdragningar. Som exempel kan nämnas att de sociala myndigheterna uppfattar sin roll i avhysningsförfarandet på vitt skilda sätt. Olika rutiner för hanteringen har således utvecklats på olika håll i landet. I praktiken genom-

Fel! Okänt namn på

förs avhysningarna därför på olika sätt. Den ofta tillämpade metoden att genomföra avhysningen genom att byta lås och namn på dörren saknar närmare reglering i lagen. Reglerna om transportörens eller fastighetsägarens ansvar och skyldigheter i samband med avhysningen rymmer oklarheter som inte sällan ger upphov till skadeståndsanspråk. Detsamma gäller ansvaret för det borttransporterade godset. Men den främsta bristen med dagens reglering är att den inte ger någon tydlig vägledning vad gäller den berördes och hans/hennes familjs rättigheter i samband med en avhysning. Med tanke på de vittgående konsekvenser som en avhysning får för den berörde borde den här bristen rättas till. Jag anser därför att det är dags för en genomgripande genomlysning av avhysningsförfarandet och hög tid att ersätta dagens regler med en modern och mer tidsenlig reglering av detta djupgående ingrepp i de enskilda människornas liv.

De förslag som presenterats i SOU 2005:88 Vräkning och hemlöshet – drabbar också barn, är inte tillräckliga. Ytterligare åtgärder behövs för att värna samhällsmedborgare i en mycket svår situation och inte bidra till en ökad hemlöshetsproblematik.

Stockholm den 22 oktober 2006

Kerstin Engle (s)